

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΣΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ Κ.Κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟ

Την Τετάρτη 1η Μαρτίου 2023 οι μαθητές και οι μαθήτριες της Γ΄ Τάξης του 4ου Γυμνασίου Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος» πραγματοποίησαν εκπαιδευτική επίσκεψη στον σεβασμιώτατο μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ.κ. Ευστάθιο, με συνοδούς τους φιλολόγους κ.κ. Ιωάννη Κονδυλόπουλο και Νεκτάριο Σκάγκο, τη φιλόλογο ειδικής αγωγής κ. Βασιλική Φωτάκου, τη θεολόγο κ. Κανέλλα Γρουσουζάκου και τον καθηγητή φυσικής αγωγής κ. Σταύρο Περγαντή. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η βιωματική μάθηση, στο πλαίσιο συνέντευξης που οι μαθητές και οι μαθήτριες είχαν προετοιμάσει, με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών, προκειμένου να θέσουν στον σεπτό ποιμενάρχη ερωτήματα σχετικά με το πνευματικό και φιλανθρωπικό έργο του καθώς και για θέματα που αφορούν στον εκκλησιαστικό βίο. Τα ερωτήματα (Ε) και οι απαντήσεις (Α) ήταν τα ακόλουθα:

Ε: Πώς πήρατε την απόφαση να αφιερωθείτε στην Εκκλησία;

Α: Μέσα μου υπήρχε η κλίση και η επιθυμία να γίνω κληρικός, άγαμος και θεολόγος. Στη Βαλύρα της Μεσσηνίας, όπου γεννήθηκα κι έζησα τα παιδικά μου χρόνια, συνήθιζα να εκκλησιάζομαι μαζί με τους γονείς μου κάθε Κυριακή. Σε ηλικία δεκατριών ετών θυμάμαι να πηγαίνω το θυμιατό στον χώρο του Ιερού και για πρώτη φορά να μαγεύομαι από την ομορφιά και τη γαλήνη του Θυσιαστηρίου. Ο ιερέας του χωριού ήταν άνθρωπος του Θεού και με ενέπνευσε στα πρώτα μου βήματα. Έγινα βοηθός του στην εκκλησία και στο κατηχητικό. Δεν ήταν όμως μόνο αυτό που με επηρέασε για να αφιερωθώ στον Θεό, αλλά και η συνάντηση που είχα με τον τότε ηγούμενο της μονής Βουλκάνου π. Νεόφυτο, ο οποίος είχε θεολογικό χάρισμα. Τον ακολούθησα και αυτός με βοήθησε στη μετέπειτα πορεία μου. Μετά την αποφοίτησή μου από τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών επέστρεψα στη γενέτειρά μου για να διακονήσω την Εκκλησία ως ιερομόναχος της μονής Βουλκάνου και λίγο αργότερα ως διάκονος και ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας.

Ε: Πώς είναι η καθημερινότητα ενός μητροπολίτη;

Α: Η καθημερινότητα δεν είναι απλή υπόθεση. Τα καθήκοντα είναι πολλά, οι υποχρεώσεις απαιτητικές και η ευθύνη μεγάλη. Πρέπει να διαθέτεις πνεύμα συνεργασίας, σωφροσύνη, ταπεινοφροσύνη και πειθαρχία για να μπορέσεις να πετύχεις τον βασικό στόχο που είναι η αρμονική λειτουργία της Εκκλησίας. Με άλλα λόγια ο ρόλος του μητροπολίτη μοιάζει με αυτόν του μαέστρου ορχήστρας. Στο καθημερινό του πρόγραμμα περιλαμβάνονται συνήθως τα ακόλουθα: 5:00 έγερση, διότι, όπως λέει και ο λαός «Αλί στον νιο που δέρνεται, στον γέρο που κοιμάται», δηλαδή όσο οι άνθρωποι μεγαλώνουν σε ηλικία έχουν ανάγκη από λιγότερες ώρες ύπνου και επιπλέον αποκτούν διαφορετική αίσθηση του χρόνου. 6:00 μετάβαση στο παρεκκλήσι της Μητρόπολης για την τέλεση της πρωινής ακολουθίας του Όρθρου. Στη συνέχεια υπάρχει χρόνος για μελέτη και προσευχή. 7:45–8:00 διάλειμμα για καφέ ή τσάι. 8:00–14:00 ενασχόληση με πολύπλοκα διοικητικά θέματα και μείζονα κοινωνικά ζητήματα, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί πρωτίστως αυτό που λέγει η παροιμία «χίλια ξέρεις, μύρια ρώτα», δηλαδή όσο σοφός κι αν είσαι πρέπει να έχεις επίγνωση ότι είναι αδύνατον να γνωρίζεις τα πάντα και ως εκ τούτου χρειάζεται διάλογος για να μπορέσεις να εμπλουτίσεις τις γνώσεις σου και να βρεις λύσεις στα ποικίλα προβλήματα. 14:00–17:00 φαγητό και ανάπαυση. 17:00–20:30 ενασχόληση με διάφορα θέματα της εκκλησιαστικής ζωής, όπως λόγου χάρη επίσκεψη στα ιδρύματα της Μητρόπολης, πραγματοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων, τέλεση της ακολουθίας του εσπερινού ανάλογα με τον εορταστικό ή μη χαρακτήρα της ημέρας που ακολουθεί και σύμφωνα με τα τυπικά της Εκκλησίας, τέλεση αγρυπνιών κ.ά. Στα καθήκοντα του μητροπολίτη περιλαμβάνονται επίσης οι αρχιερατικές θείες λειτουργίες, τα θεία μυστήρια και οι διάφορες τελετές. Ο ρόλος του επομένως είναι πολυδιάστατος.

Ε: Ποιοι είναι οι βασικοί άξονες του πνευματικού και φιλανθρωπικού έργου σας;

Α: Με τον ποιμαντορικό λόγο και τις ενέργειές μου αδιάκοπα προσπαθώ όλα αυτά τα χρόνια να λαμπρύνω τον νου και την ψυχή των ανθρώπων, ειδικά εσάς των νέων, που είστε η ελπίδα της πατρίδας μας. Η φροντίδα μου αφορά

στη λειτουργία κατηχητικών συντροφιών και στην πραγματοποίηση εκδηλώσεων που απευθύνονται στη νεολαία με πνευματικό, ενημερωτικό και ψυχαγωγικό περιεχόμενο. Προς την κατεύθυνση αυτή ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνω για την πνευματική ενίσχυση και κατάρτιση των κληρικών μας, μέσα από τη διενέργεια επιμορφωτικών σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η παιδεία και η πνευματική καλλιέργεια της νέας γενιάς αποτελεί πρωταρχικό σκοπό μου, που έχει ως ένα βαθμό επιτευχθεί με την ίδρυση και λειτουργία Εκκλησιαστικής Βιβλιοθήκης, Μουσείου Εκκλησιαστικής Τέχνης, Σχολής Βυζαντινής Μουσικής και Σχολής Αγιογραφίας. Ακόμη, μεριμνώ για τη λειτουργία των Παιδικών Κατασκηνώσεων και των Βρεφονηπιακών Σταθμών της Ιεράς Μητρόπολης.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνω στη λειτουργία των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων της Μητρόπολής μας, που φιλοξενούν συνανθρώπους μας, ΑμΕΑ και ηλικιωμένους, παρέχοντάς τους φιλοξενία και ποιοτικές υπηρεσίες υγείας. Στη Μαγούλα λειτουργεί, όπως ξέρετε, το Ίδρυμα Περιθάλψεως Χρονίως Πασχόντων και ΑμΕΑ «Ο Άγιος Παντελεήμων – Άσυλο Ανιάτων», στη Σπάρτη το Γηροκομείο «Άγιοι Ανάργυροι», στους Μολάους το Ίδρυμα περιθάλψεως χρονίως πασχόντων, ηλικιωμένων και ΑμΕΑ «Η Αγία Παρασκευή», στη Νεάπολη το Ίδρυμα περιθάλψεως ηλικιωμένων ατόμων «Ο Άγιος Αθανάσιος» και στην Ελίκια το Ίδρυμα περιθάλψεως ηλικιωμένων και ΑμΕΑ «Ο Άγιος Χαράλαμπος». Οι ανάγκες είναι μεγάλες και προσπαθούμε να τις καλύπτουμε εφαρμόζοντας την αρχή των συγκοινωνούντων δοχείων, ώστε το ένα ίδρυμα να συμπληρώνει το άλλο στις ελλείψεις. Είναι γεγονός ότι στο ζήτημα της κοινωνικής πρόνοιας η Μητρόπολή μας σηκώνει μεγάλο βάρος. Αυτό όμως που εσείς οι νέοι πρέπει να γνωρίζετε είναι ότι τα ιδρύματα αυτά δεν πρέπει να αποτελούν εύκολη λύση για τους μεγάλους ανθρώπους. Οι γέροντες έχουν ανάγκη να ζήσουν τα τελευταία χρόνια της ζωής τους στην οικογενειακή τους εστία, μαζί με τα παιδιά και τα εγγόνια τους, να νιώσουν οικογενειακή αγάπη και θαλπωρή. Εσείς οι νέοι έχετε μόνον να ωφεληθείτε από τους ηλικιωμένους, διότι, όπως λέει η παροιμία, «Έχεις γέρο, έχεις σοφό, δεν έχεις γέρο, πήγαινε ν' αγοράσεις».

E: Με αφορμή την επέτειο της Επανάστασης του 1821, ποια είναι η σημασία της θυσίας των Νεομαρτύρων της Εκκλησίας;

A: Οι Νεομάρτυρες της Εκκλησίας μας υπέστησαν, επί τουρκοκρατίας, μαρτυρικό θάνατο από τους Τούρκους, λόγω της θρησκευτικής πίστης τους. Με την ηρωική στάση τους υπήρξαν ουσιαστικά πρόδρομοι μάρτυρες της απελευθέρωσης του γένους μας από τα δεσμά της δουλείας. Γνωστοί είναι ο άγιος Ιωάννης από τις Γούβες, ο οποίος μαρτύρησε στη Λάρισα, ο Ιωάννης, αδελφός του Νικηταρά από το χωριό Τουρκολέκα της Αρκαδίας, που σφαγιάστηκε στη Μονεμβασία και από το αίμα του σχηματίστηκε σταυρός, και ο άγιος Ανανίας από τη Δημητσάνα, που διετέλεσε μητροπολίτης Λακεδαιμονίας και ο οποίος αποκεφαλίστηκε στον Μυστρά.

E: Ποια είναι η συμβολή της Εκκλησίας στον Αγώνα του '21 και στη δημιουργία του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους;

A: Η Εκκλησία συνέβαλε τα μέγιστα στον απελευθερωτικό αγώνα του '21, καθώς ο ανώτερος και ο κατώτερος κλήρος είχε ενεργό συμμετοχή, ενώ μεγάλο μέρος της εκκλησιαστικής περιουσίας διετέθη για την εθνική υπόθεση. Ενδεικτικά μνημονεύω τον μητροπολίτη Μονεμβασίας Χρύσανθο Παγώνη που απεβίωσε στις φυλακές της Τριπολιτσάς, αρνούμενος να αποκαλύψει τα μυστικά της επανάστασης, τον επίσκοπο Έλους Άνθιμο Σκαλιστήρη που εμπύχωνε και καθοδηγούσε τους αγωνιστές στο πεδίο της μάχης, και τον επίσκοπο Βρεσθένης Θεοδώρητο, που αναδείχθηκε ηγετική φυσιογνωμία του Αγώνα του '21.

E: Με έναυσμα την επέτειο μνήμης των 100 χρόνων από τη Μικρασιατική καταστροφή, ποια ήταν η σχέση των πληθυσμών της Μικράς Ασίας με τον χριστιανισμό;

A: Ο χριστιανισμός και ο ελληνισμός συναντήθηκαν για πρώτη φορά στη Μικρά Ασία και μεγαλούργησαν. Στον γεωγραφικό αυτό χώρο διαδόθηκε και εδραιώθηκε ο χριστιανισμός από τον απόστολο των εθνών Παύλο. Οι πρώτες επισκοπικές έδρες που ιδρύθηκαν σε μεγάλα αστικά κέντρα (Έφεσος, Σμύρνη, Πέργαμος, Θυάτειρα, Σάρδεις, Φιλαδέλφεια, Λαοδικεία) ταυτίζονται με τις επτά λυχνίες που αναφέρει η Αποκάλυψη του Ιωάννη. Δίκαια επομένως

η Μικρά Ασία χαρακτηρίζεται ως το λίκνο του χριστιανισμού και για τον πρόσθετο λόγο ότι είναι ο τόπος καταγωγής των τριών ιεραρχών, του αγίου Βασιλείου, του αγίου Γρηγορίου Ναζιανζηνού και του αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου, οι οποίοι αναδείχθηκαν Πατέρες της Εκκλησίας μας.

Ε: Σε τί προσβλέπετε για το μέλλον;

Α: Είμαι στα αλήθεια απαισιόδοξος για τα μέλλοντα. Ωστόσο, παρά τις αντιξοότητες πρέπει να έχουμε πίστη και αισιοδοξία και να μην κοιτάμε τα σκουπίδια, αλλά τα λουλούδια, όπως λέει και ο άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς, επίσκοπος Αχρίδας. Ο απαισιόδοξος βλέπει πάντα τα σκουπίδια, ενώ ο αισιόδοξος τα λουλούδια. Μέσα μας πρέπει να σκεφτόμαστε ότι σήμερα δεν τα καταφέραμε, αλλά θα προσπαθήσουμε αύριο, έχοντας στο μυαλό μας ότι αυτοί που πέφτουν στη μάχη είναι νικητές.

Επιμέλεια: Κωνσταντίνος Σαρδέλης, Βαλέρια Χριστοφιλάκου

